

Besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 18 januari 2016, nr. 16003645, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden ter bescherming van de bedekte teelt van tomaat tegen de schimmelziekte *Phytophthora infestans* (Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de bedekte teelt van tomaat tegen de schimmelziekte *Phytophthora infestans* – 2016)

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend voor het gebruik van Ranman Top (13 467N) ter bescherming van de bedekte teelt van tomaat tegen de schimmelziekte *Phytophthora infestans*.

Artikel 2

De vrijstelling is slechts van toepassing indien de gebruiksvoorschriften in de bijlage bij dit besluit worden nageleefd.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 februari 2016 en vervalt op 30 mei 2016.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de bedekte teelt van tomaat tegen de schimmelziekte *Phytophthora infestans* – 2016.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Staatssecretaris van Economische Zaken,
M.H.P. van Dam*

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via "mijn.rvo.nl". Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT EN GEBRUIKSAANWIJZING RANMAN TOP 13467 N

A. Wettelijk gebruiksvoorschrift

Toegestaan is uitsluitend het gebruik als schimmelbestrijdingsmiddel door een gewasbehandeling in de bedekte teelt van tomaat.

Veiligheidstermijn

De termijn tussen de laatste bespuiting en de oogst mag niet korter zijn dan: 3 dagen voor tomaat.

Om resistentieopbouw te voorkomen mag u dit product niet vaker gebruiken dan 6 maal per teeltseizoen.

In de teelt van tomaat dient Ranman Top toegepast te worden met een spuitvolume van 500-1500 L water per ha.

Dit middel is uitsluitend bestemd voor professioneel gebruik.

Draag geschikte handschoenen en beschermende kleding.

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg uw leverancier van natuurlijke vijanden over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

B. Gebruiksaanwijzing

Er is voor deze toepassing/toepassingen geen werkzaamheids- en fytotoxiciteitonderzoek uitgevoerd. Er wordt daarom aangeraden een proefbespuiting uit te voeren, voordat het middel gebruikt wordt. Gebruik van dit middel in deze toepassingsgebieden, komt voor risico en verantwoordelijkheid van de gebruiker.

Algemeen

Ranman Top heeft voornamelijk een preventieve werking en dient daarom ter voorkoming van schimmelaantasting te worden toegepast.

Toepassingen

Bedekte teelt van tomaat, ter voorkoming van aantasting door tomatenziekte (*Phytophthora infestans*). Eerste behandeling vanaf 5-blad stadium, bespuitingen om de 7 tot 10 dagen herhalen.

Dosering: 0,5 liter Ranman Top per hectare

Bereiden van de spuitvloeistof

- Vul de tank voor de helft met water en voeg al roerend het middel toe.
- Vul water bij tot de tank vol is.
- Houd tijdens het bespuiten de spuitvloeistof in beweging.

TOELICHTING

1 Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een gevaar dat op geen enkele andere redelijke manier te beheersen is.

2 Adviezen

2.1 Noodsituatie

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van een noodsituatie.

Gevaar

De schimmel *Phytophthora infestans* veroorzaakt schade aan plant en aan de vruchten. Aangetaste planten zijn minder productief en leveren kleinere vruchten (lagere opbrengst) en aangetaste vruchten zijn onverkoopbaar. In geval van een zware aantasting en stengeldelen die zijn aangetast kan de plant volledig wegvallen. In de belichte teelt wordt verduisteringsdoek c.q. energiedoek toegepast vanwege beperking van lichttuitstoot en vanwege energiebesparing. Onder het doek zijn de vochtomstandigheden voor *Phytophthora infestans* gunstig. In de onbelichte teelt staat in deze fase nog een jong gewas waar vanwege energiebesparing ook folie over het gewas wordt gespannen; ook hier zijn de infectiekansen voor *Phytophthora infestans* gunstig. Een significant deel van het areaal tomaten ondervindt problemen met de schimmel *Phytophthora infestans*. Een landbouwtechnisch doelmatige geïntegreerde bedekte teelt van tomaten in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende bestrijding van *Phytophthora infestans*, gedurende perioden van hoge luchtvochtigheid.

Alternatieven

Preventieve maatregelen ter voorkoming van aantasting door *Phytophthora infestans* zijn beperkt. Hygiëne maatregelen worden algemeen toegepast maar kunnen een aantasting niet voorkomen op het moment dat de infectieomstandigheden gunstig zijn. Resistente rassen zijn niet beschikbaar en de markt vraagt bepaalde type tomaten en hiermee is de rassenkeuze beperkt.

Niet-chemische maatregelen bestaan uit het zogenaamde droogstoken en het verwijderen van ziek plantmateriaal. Met droogstoken wordt de relatieve luchtvochtigheid verlaagd in de kas, waardoor de infectieomstandigheden minder gunstig worden voor *Phytophthora infestans*. Hiermee kunnen nieuwe infecties grotendeels worden voorkomen maar aangetaste planten herstellen zich niet meer. De maatregel is vanwege lichttuitstoot beperkingen, energiezuinig telen en hoge stookkosten bedrijfs-economisch gezien beperkt uitvoerbaar. Verwijderen en afvoer van ziek plantmateriaal draagt bij aan het verlagen van de infectiedruk maar is onvoldoende om een teelt ziektevrij te houden. Alleen in een vroege fase van de teelt is herinplant mogelijk maar dit betekent naast extra plantkosten ook opbrengstderving.

In de productieteelt van tomaten zijn diverse fungiciden toegelaten, maar geen middelen die specifiek toegelaten zijn ter bestrijding van *Phytophthora infestans*. Middelen in de tomatenteelt die werkzaam zijn op verschillende schimmels uit de klasse van de Oomycetes zijn toegelaten als een grondbehandeling via het druppelsysteem maar zijn onvoldoende werkzaam op *Phytophthora infestans* op de bovengrondse delen van de plant.

Alternatieven voor het gebruik van het voorgestelde middel zijn onder praktijkomstandigheden onvoldoende toereikend teneinde het gevaar afdoende te bestrijden/of het gevaar te voorkomen.

Bijzondere omstandigheden

Phytophthora infestans is een schimmelziekte die tot voor kort chemisch bestreden kon worden met een middel op basis van chloorthalonil. Na herregistratie is de toepassing in tomaat vervallen. Het etiket met de toepassing in tomaat had een aflevertermijn tot 1 juli 2013 en een opgebruiktermijn tot 1 januari 2014.

Ranman Top op basis van cyazofamide heeft in Nederland een toelating in aardappel ter bestrijding van *Phytophthora infestans* in aardappelen. Belanghebbenden spannen zich in om een toelating te realiseren voor de toepassing in tomaat in Nederland. Deze toelating is voor de gewenste toepassingsperiode nog niet gerealiseerd.

De aanvraag voldoet aan de eis van bijzondere omstandigheden. De toelatinghouder en sector leveren inspanningen om te komen tot een toelating. Er is perspectief voor de toelating van cyazofamide in de bedekte teelt van tomaat waardoor een kortstondig noodverband gerechtvaardigd is.

Conclusie

De NVWA komt tot volgende conclusies:

- Een landbouwtechnisch doelmatige geïntegreerde bedekte teelt van tomaten in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende bestrijding van *Phytophthora infestans*;
- Alternatieven voor het gebruik van het voorgestelde middel zijn onder praktijkomstandigheden onvoldoende toereikend teneinde het gevaar afdoende te bestrijden/of het gevaar te voorkomen.
- Er is perspectief voor de toelating van cyazofamide in de bedekte teelt van tomaat.

2.2 Risicobeoordeling

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van aanvaardbare risico's.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende risicobeperkende maatregel:

- Draag geschikte handschoenen en beschermende kleding.

Volksgezondheid

Voldoet aan de eisen.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen.

Ecotoxiciteit

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende risicobeperkende maatregelen:

- Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg uw leverancier van natuurlijke vijanden over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Conclusie

Het Ctgb constateert dat er na het nemen van risicobeperkende maatregelen geen risico verbonden is aan de vrijstelling.

Advies

Het Ctgb adviseert tijdelijke vrijstelling te verlenen van Ranman Top ter bescherming van de bedekte teelt van tomaat tegen *Phytophthora infestans*, op grond van artikel 38 van de Wet Gewasbeschermingsmiddelen en biociden onder vermelding van de risicobeperkende maatregelen.

3 Overwegingen

Een tijdelijke vrijstelling van het middel Ranman Top is gewenst, omdat zonder deze vrijstelling de bescherming van de bedekte teelt van tomaat tegen *Phytophthora infestans* op geen enkele andere

---

redelijke wijze te beheersen is. Hierdoor wordt de doelmatig bedekte teelt van tomaat bedreigd. Belanghebbenden spannen zich in om op korte termijn te beschikken over een toegelaten gewasbeschermingsmiddel.

In het Wettelijke Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risicobeperkende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld. Hierdoor zijn er geen onaanvaardbare risico's verbonden aan de tijdelijke vrijstelling van Ranman Top ter bescherming van de bedekte teelt van tomaat tegen *Phytophthora infestans*.

4 Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Ranman Top, ter bescherming van de bedekte teelt van tomaat tegen *Phytophthora infestans*.

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 februari 2016 en vervalt op 30 mei 2016.

*De Staatssecretaris van Economische Zaken,
M.H.P. van Dam*